

Švankmajer, Arvéd i legenda z Irska

Letní filmové školy v Uherském Hradišti se navzdory pandemii podařilo nevynechat žádný ročník. Ten letošní zve na renomovanou návštěvu ze zahraničí i na české premiéry, v doprovodném programu pak třeba na Bratry Ebeny nebo Midi Lidi.

MARCEL KABÁT

Hostem 48. ročníku festivalu Letní filmová škola, který začíná v pátek 29. července a potrvá do následujícího čtvrtka, bude irský režisér a scenárista Jim Sheridan. „Jim Sheridan je bezpochyby jedním z nejzásadnějších evropských režisérů posledních dekád. Jeho filmy posbíraly celkem 16 nominací na Oscara a 12 nominací na

Irský režisér Jim Sheridan na Letní filmové škole osobně uvede své snímky, povede lekci filmu a také převezme čestnou cenu Asociace českých filmových klubů

”

Zlaté glóby. I přes nesporné mezinárodní úspěchy zůstal Sheridan vždy především irským tvůrcem, bytostně spojeným se svojí zemí a její historií. Svou účastí na Letní filmové škole se zařadí mezi naše nejzářivější a nejinspiračnější hosty v posledních 15 ročních festivalu,“ uvádí programový ředitel přehlídky Jan Jílek.

Už první Sheridanův film *Moje levá noha* z roku 1989 získal svému tvůrci mezinárodní vřelost. Z celkem šesti oscarových nominací proměnil dvě, pro herce Daniela Day-Lewise a herečku Brendu Frickerovou. Návštěvníci Letní filmové školy dostanou možnost si tento snímek připomenout, dalšími Sheridanovými tituly na programu jsou *Ve jménu*

Nevzpytatelný Arvéd. Herec Michal Kern na snímku z natáčení filmu o démonické postavě české historie. Spolu s představitelkou titulní role snímek v Uherském Hradišti představí početná delegace tvůrců včetně režiséra Vojtěcha Maška a kameramana Dušana Husára.

FOTO CINEMART

otce, Boxer a *Tajný deník*. Režisér snímky osobně uvede, povede lekci filmu a také převezme cenu Asociace českých filmových klubů.

Začne se rockerem a politikem Kocábem

Vedle jistot a klasických děl nabízí přehlídka také premiéry. Tu bude mít například dokument Olgy Sommerové *Kocáb – rocker versus politik*, který Letní filmovou školu v pátek zahájí. „Nabízí portrét výrazné osobnosti, hudebníka a politika, který nadále zůstává výrazným a nepře-

hlédnutelným občanským aktivistou. Jeho životní etapy postupují od klíčových momentů dětství, mládí, dospělosti až ke zralému věku, jehož perspektivou na sebe a svůj dosavadní život Michael Kocáb nahlíží,“ oznamují pořadatelé.

Své první diváky potká rovněž film celovečerně debutujícího režiséra Vojtěcha Maška *Arvéd*. Ten vypráví příběh Jiřího Arvéda Smíchovského, nacistického donašeče a spolupracovníka komunistické Státní bezpečnosti, zároveň okultisty a vyznavače černé magie, který v průběhu života získal i doktoráty z práv, filozofie

a teologie. „Hrál hru, která se mu posléze vymkla z rukou, a tak se snažil za pomoci černé magie přivolat na pomoc i ďábla. Pro mě to znamenalo pokusit se Arvéda pochopit a za pomoci faktů, dobových realit a fantazie vytvořit příběh,“ uvádí spoluscenárista filmu Jan Poláček. Snímek se bude promítat na závěr festivalu.

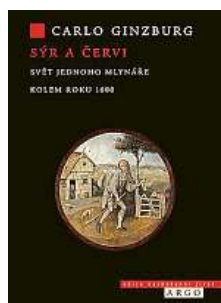
Ve světové premiéře uvidí návštěvníci Letní filmové školy také poslední film Jana Švankmajera *Kunstkamera*: „Režisér otevírá dveře své kunstkomory na zámku Horní Staňkov a za doprovodu hudby Antonia Vivaldiho zve na procház-

ku prostorem vlastní inspirace,“ praví anotace.

Retrospektivu věnuje letošní Letní filmová škola Luisi Bunuelovi a Martinu Fričoví, zaměří se také na Britskou novou vlnu, virtuální realitu nebo portugalský film. V rámci doprovodného programu vystoupí v Uherském Hradišti Bratři Ebenové, Midi Lidi či Zmí, číst ze svých knih budou Jáchym Topol nebo Pavel Klusák.

Letní filmová škola, Uherské Hradiště, 29. 7. – 4. 8.

Sýr a červi

Podle ohlasů jde dokonce o jednu z nejlepších historických knih vůbec. Na podkladě dochované archivní dokumentace přibližuje italský historik Carlo Ginzburg obraz lidové kultury venkovského prostředí v období raného novověku na příběhu furlánského mlynáře Menochia, který se střetl s tamní inkvizicí po nařčení z kacířství, tedy ze zastávání bludných myšlenek o povaze a běhu světa. V době svého vzniku (1976) přitom tato kniha vyvolala celou řadu otázek: jedná se o ukázkou moderního historiografického postupu, anebo jde o vyprávění historizující fikce? Ginzburg totiž byl natolik přelomovým autorem, že orientaci v metodologických přístupech historiografie odvážně měnil. Sestavil obraz individuálního života a prostřednictvím jeho myšlení dává náhlednout do kulturní a sociální povahy lidového života evropské renesanční epochy, která nebyla jenom kulturně velkolepá, jak dokládá dobové umění, ale také uměla být dobou řádně temnou.

David Lancz

Carlo Ginzburg: *Sýr a červi*. Svět jednoho mlynáře kolem roku 1600. V překladu Jiřího Špačka vydává nakladatelství Argo, Praha 2022. 208 stran.

Reynkovci v Humpolci

Vysočina je kraj zaslíbený solitérům: od Gustava Mahlera přes Josefa Florianu, Jana Zábranu až po Ivana „Magora“ Jirouse. Jejich vliv Vysočinu přesahuje, což platí i o dnešku. Jistě o humpolecké galerii (oni sami říkají zóna) 8smička a lidech s ní spolupracujících. Proto není náhoda, že zahájili výstavu děl Bohuslava Reynka i výtvarníků mu blízkých. A není náhoda, že kurátory tohoto počínu jsou Martin Herold a Miloš Doležal. O Reynkovi se mluvilo předloni, kdy stát koupil jeho dům v Petrkově a hodlá z něj udělat kulturní instituci. Což ovšem potrvá, takže má-li být Reynek připomínán, musí se toho chopit jiní, třeba Humpolečtí. Jejich počín nese podtitul Reynek v dialogu. Onen dialog představují díla výtvarníků vysočinskému básníkovi a grafikovi blízkých: Balthus, Josef Bolf, Alén Diviš, Alfred Kubín, Alena Kučerová, Věra Nováková, Silke Otto-Knapp, Ivan Sobotka... Výběr odpovídá tomu, že Reynek byl sice solitér, ale nebyl zapadlým samotářem, nýbrž důležitým soupeřníkem navázaným na soudobou francouzskou, rakouskou či německou tvorbu, jak píše sami kurátoři.

Zbyněk Petráček

Jdu prachu samotou s průhledy do zahrad: Reynek v dialogu. 8smička, Humpolec

Farmaření a předsudky

Známy britský motoristický novinář Jeremy Clarkson se pustil v průběhu covidové pandemie do farmaření. Bylo totiž obtížné jezdit po světě a testovat auta. Koupil si tisícíakovou farmu v oblasti Costwolds na západě Anglie a záhy zjistil, že být rolníkem není tak jednoduché, jak si myslí. Zápasil s přírodou, technikou i předpisy a psal o tom zároveň sloupky do deníku The Times. Právě ty daly základ jeho knize. Clarkson se v ní stylizuje do role nepříteli bohatého zemědělece tísňového nepříteli přírody i vládními předpisy. Byť v knize používá humornou nadsázku, i tak tu cítíme opravdového městského intelektuála, liberála stávajícího se proti všem předpisům bez ohledu na to, co to může způsobit. Sousedé jsou zkrátka občas nepřátelí vidláci a svět funguje jednoduše, stačí zdravý rozum, který autor, podle svého mínění, na rozdíl od ostatních má. A tak je tahle kniha dokonce dvojnásob užitečná a zábavná. Vtipně popisuje nesnáze farmáře a zároveň nás informuje o předsudcích anglické městské vyšší třídy.

Marek Hudema

Jeremy Clarkson: *Jeremyho farma nejen zvířat*. Rok na farmě Diddly Squat, Argo, Praha 2022, 224 stran

Asijské umění v Čechách

Publikace *Sto let jednoho stromu* je obsahem i grafickým zpracováním pozoruhodná kniha, kterou její autorka, kurátorka čínských sbírek Národní galerie v Praze Michaela Pejšochová, vzdává hold milovníku a znalci asijského umění Luboru Hájkovi (loni by se dožil sta let). Ten se kromě jiného zasloužil o vznik a kvalitu orientálního oddělení NG, které shromáždilo přes deset tisíc předmětů a uspořádalo desítky výstav. Autorka se věnuje zejména okolnostem, za jakých sbírky asijského umění u nás v meziválečném období vznikaly a v padesátých letech minulého století se institucionalizovaly, jakými procesy se sběratelství umění těchto regionů vyvíjelo, jakým překážkám čelilo a které další osobnosti se na jeho rozvíjení podílely. Kniha popisuje i pohnuté osudy dvou expozic čínského umění v zámku Troja a v Benešově nad Ploučnicí a dlouhé čekání na stálou expozici tohoto umění. Obrazová část má dokumentární i estetický charakter, publikace je vybavena daty, dobovými doklady i rejstříkem. **Marta Švagrová**

Michaela Pejšochová: *Sto let jednoho stromu*. Lubor Hájek a institucionální sběratelství asijského umění v Československu, nakladatelství Books & Pipes, Brno, 250 s.

Je eko opravdu eko?

Ten pohyb má už spousta lidí zautomatizovaný. Vzít kapsli, vložit ji do kávovaru, stisknout tlačítko a kopnout do sebe ranní espresso. Co však s prázdnými hliníkovými kapslemi, které se hromadí v koší? Designérka Veronika Janečková přišla s nápadem vyrobit je z bio odpadu, který by jinak skončil na kompostu. Její kapsle, stejně jako řadu dalších ekologických inovací, nabízí výstava *ECO? Český design směrem k udržitelnosti*. K vidění je na Mariánském náměstí v Praze ve skleněném kontejneru, přístupná je kdykoli. Kurátorka Veronika Pařízková si dala za cíl nejen odprezentovat výstavu ekologického designu, ale také nabídnout úvahu nad tím, co je skutečně eko, jak o udržitelnosti přemýšlet nebo kde začíná pouhá marketingová hra se spotřebiteli. Každý z vystavených kousků proto hodnotí Vladimír Kočí z Ústavu udržitelnosti a produktové ekologie Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. K vidění budou například práce Sary Matysové, Anny Marešové, Marie Niny Václavkové, firem Brokis and Janštejn Glass, mmité, Ton, Egoé či značek Textile Mountain a LLEV. **Pavel Vokatý**

ECO? Český design směrem k udržitelnosti, Mariánské náměstí, Praha, do 31. 7.